

Colecția AUGUSTIN MICU

Clăcile și șezătorile la Cicârlău

Ele sunt activități de lucru în comun. Din păcate, sunt pe cale de dispariție. Rostul lor era de într-ajutorare, de educare a spiritului muncii, de comportare civilizată în societate, de educație culturală și spirituală, de cunoaștere reciprocă a tinerilor, de formare a unor prietenii care să ducă, de cele mai multe ori, la încheierea unor căsătorii trainice.

Clăcile se organizau, în tot timpul anului, pentru întrajutorare în cazul unor lucrări mai mari și mai urgente. Astfel, în anotimpul rece, clăcile se organizau pentru transportul gunoiului de grajd în câmp, cu ajutorul săniilor. Femeile organizau clacă la tors, când nu reușeau să termine singure torsul, fie că aveau copil mic sau erau bolnave.

În anotimpul călduros se organizau clăci la arat, la transportul grâului la arie, la transportul de materiale de construcție (lemne, piatră, "voioaje" - chirpici etc., necesare la ridicarea "hleaburilor într-o gospodărie sau a construcțiilor cu caracter social-cultural sau religios.

Toamna se organizau clăci la desfăcatul mălaiului (depănușat) sau la îmblătitul florii soarelui.

Suretiul - strânsul strugurilor - se organizează, în general, la mijlocul lunii octombrie. Este o acțiune colectivă, sub formă de clacă. La sureti participă alături de membrii familiei și cei care au executat lucrări în vie. Mai sunt invitați prieteni de familie. Aceștia sunt serviți cu horincă, pancove și alte mici gustări. Se discută, se fac glume, se cântă. La sfârșit, se dezleagă ultima viță de vie, rostindu-se: "La anu' să fie recolta și mai mare"! Ajunși acasă cu recolta, strugurii sunt trecuți prin moara de dărălit strugurii și puși în căzi speciale. La sfârșitul acestei activități se organizează un adevărat ospăț, cu o masă îmbelșugată, din care nu lipsește guiașul, friptura și sarmalele (piroște), băutura fiind la loc de cinste. Cei de la oraș sunt cinstiți cu o plasă de struguri, o sticlă de vin sau must.

Toate clăcile se termină cu o masă bogată, cu băutură și voie bună.

Șezătorile erau adevărate școli de educare a tineretului. Se organizau de către fete de vârstă apropiată, în case cu spații mai mari. De obicei aveau loc în zilele de luni, miercuri și joi, participând cam 10-15 fete.

Unele fete torceau fuior sau lână, altele făceau "lucru de mână": cipcă, ciur, pene; croșetau mănuși, ciorapi, șaluri, sfetere.

Iluminatul se făcea cu "șterțul", cu lumini din ceară, cu lampa de petrol. În lipsa acestora iluminatul era întreținut cu făclii din lemn lung de brad, sau alt lemn uscat care ardea ca torțele. Aceste făclii erau făcute de către feciori.

Se horea, se spuneau povești, ghicitori, glume, se organizau diverse jocuri; în post de colinda.

Dacă feciorii întârziu să vină în șezătoare, fetele făceau diferite vrăji și descântece pentru aducerea feciorilor doriți. Oricum, feciorii veneau să se întâlnească cu fetele, intrând în "programul" acestora.

Gazda casei îi servea cu boabe de mălai fiert, cu sămânță prăjită de floarea soarelui sau de dovleac, cu prune sau mere uscate, cu castane fripte sau fierte, alune etc.

În caz că fetele o ajutau pe găzdoaie la tors - un fel de clacă pentru plata șezătorii - aceasta îi servea pe toți cu horincă, vin, pancove, ciurigauă, piroște. Unii feciori cântau la țitară, la fluier, la frunză, la "drâmboaie" (muzicuță), ceilalți jucau cu fetele dacă nu era post. La unele șezători, din afara postului, se angajau ceatarâși - primaș, contralău și gordonâș. Șezătorile se încheiau în bună dispoziție, către miezul nopții. Fetele erau conduse acasă de feciori, care primeau drept plată câte un sărut.

Vede - și Fiul ei preadulce
Chinuindu - se pe cruce
Pân' ce sufletul și - a dat.

Maică plină de dulceață,
Moaie - mi inima de gheață:
Cu Tine să plâng și eu;

Fă ca inima - mi să ardă
De iubirea cea mai caldă
Către Christos Dumnezeu.

Maică ranele lui sfinte
Sapă - mi - le - adânc în minte
Și - n inimă să le port.

Fă să plâng și eu cu Tine,
Să știu ce - a răbdat în lume
Fiu - ți pentru mine mort.

Fă să plâng, Maica iubirii,
De durerea răstignirii
Până sufletul mi - oi da.

De la Tine, Mamă dulce,
Care stai jelind sub cruce
Nici când nu m - oi depărta

O, Fecioară - ntre fecioare,
Mă primește - ndurătoare
Să plâng chinul Tău nespus.

Dă - mi, o, dă mi izvor de lacrimi
Pentru rane pentru patimi,
Pentru moartea lui Isus.

Ranele - i să mă rănească,
Sângele - i să mă - ncălzească,
Crucea s - o iubesc cu foc.

Iar când moartea - a sta la pândă
Maică, scapă - mă de - osândă,
Să nu văd cumplitul loc.

Doamne - n ceasul de pe urmă,
Fă ca Maica Ta cea bună
Să mă scoată din dureri.

Când din trupul meu cel rece
Sufletu - mi va fi să plece
Dă - i mărirea cea din cer!

1243

Fiii lacrimilor Tale

O, Măicuță Sfântă,
Te rugăm fierbinte
Să ne - ascuți de - a pururi
Marea rugămintă.

A ajuns cu un pticior în groapă.

Colecția AUGUSTIN MICU, Cicârlău, 2002